KULTUR STYRELSEN

FREDNINGSVÆRDIER

ØSTERGADE 7 OG NORDGADE 11, NYORD

VORDINGBORG KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	08.02.2011
Besigtiget af:	Simon Harboe
Journalnummer:	2011-7.82.07/390-0001
Kommune:	Vordingborg Kommune
Adresse:	Østergade 7 og Nordgade 11, Nyord, 4780 Stege
Betegnelse:	Østergade 7 og Nordgade 11, Nyord
Fredningsår:	1971
Omfang:	*Bindingsværkshuset (1800-tallet).*

BYGNINGSBESKRIVELSE

Østergade 7 og Nordgade 11 ligger centralt i den lille landsby Nyord, nordvest for Stege. Huset er en sortopstolpet bindingsværkslænge der er bygget i henholdsvis 1825 (Nordgade 11) og 1875 (Østergade 7). Længen fungerer som to selvstændige boliger og har en delvist muret, delvist kampestenssat sokkel, traditionelle, opsprossede vinduer, gennemstukne bjælkehoveder og sugfjæl samt et udskud og et nyere termovindue mod nord. Overgavlene er i lodretstående, sortmalede brædder. Nordgade 11 har en mindre krybekælder, tag af bølgeplader samt to større halvtagskviste i tagfladen mod syd. Østergade 7 har en muret kælder med indgang fra gavlen i øst og et rødt tegltag.

I det indre har Nordgade 11 et nyere rumforløb med nyere overflader i stueetagen og i den udnyttede overetage. Dog er flere ældre stolper, bjælker og bræddelofter bevaret. I det indre af Østergade 7 er der i stueetagen et åbent rumforløb med nyere, sænkede lofter og efterisolerede vægge, et ældre bræddegulv samt flere ældre døre. På tagetagen findes et udnyttet gavlværelse.

BYGNINGSHISTORIE

Nordgade11 er opført i år 1825, Østergade 7 i år 1875.
Begge bygninger er ombygget i 2. halvdel af det 20. århundrede.

KILDER

Ingen angivet

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Kun få landsbyer i det østlige Danmark har i en grad som Nyord bevaret det typiske landsbypræg fra før udskiftningen, med tofter,

gårde, huse, torve, gader og stræder samlet i et kompakt og tæt bebygget fællesskab, som ydermere er klart afgrænset fra den omkringliggende eng og ager. Nordgade 11 og Østergade 7 bidrager med deres tilpassede skala, traditionelle udseende og placering til forståelsen og opretholdelsen af dette kulturmiljømæssigt interessante, og ganske sjældne bebyggelsesmønster.

KULTURHISTORISK VÆRDI

Bygningens kulturhistoriske værdier knytter sig til længens placering og alder, som fortæller om den befolkningstilvækst Nyord oplevede i begyndelsen af 1800-tallet samt efterfølgende, økonomiske opgangsperiode sidst i 1800-tallet. Begge forhold resulterede i et behov for flere boliger, og da det ikke var hensigtsmæssigt at inddrage landbrugsjord til husene, eller muligt at udvide mod vandet, blev flere mindre huse bygget på de større gårdes tofter. Nordgade 11 og Østergade 7 er sådanne eksempler. Af anden kulturhistorisk værdi kan nævnes de ældre bygningsdele i form af bræddegulve, døre, beslag, bjælker, stolper og bræddelofter.

ARKITEKTONISK VÆRDI

Arkitektonisk fremtræder Nordgade 11 og Østergade 7 som en traditionel bindingsværkslænge med en markant kampestenssokkel, traditionelle, opsprossede vinduer, gennemstukne bjælkehoveder og udskud.

BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

I det ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til længens placering i Nyord samt til det traditionelle udtryk i form af kampestenssokkel, bindingsværk med de gennemstukne bjælkehoveder og traditionelle vinduer. I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til de ældre bygningsdele i form af bræddegulve, døre, beslag, stolper, bjælker og loftsbrædder.

ANBEFALINGER

Det anbefales på sigt igen at kalke bindingsværket over stok og sten, som den lokale tradition foreskriver.
Det anbefales at bølgepladetaget på sigt omlægges til et stråtag og at kvistene samtidig, i størrelse og udformning, tilpasses bygningens alder og arkitektur.
Der anbefales en nedtagning af overdækningen i forlængelse af nordsidens udskud.

Det anbefales på sigt at udskifte nordsidens termovindue til et vindue, som i højere grad passer til bygningens alder og arkitektur.
Der anbefales en nedtagning af de forsænkede lofter og efterisolerede vægge i Østergade 7.